

**Uchwała Nr
Rady Gminy Białe Błota
z dnia 2013 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Białe Błota na 2014 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013 r. poz. 594 ze zm. poz. 1318) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124) uchwała się, co następuje:

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Białe Błota na 2014 rok.

§ 1. Źródłami finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, są środki finansowe Gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 2. Celami Gminnego Programu i kierunkami działania są:

- 1) podjęcie działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom poprzez ograniczenie dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne, a przede wszystkim poprzez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym;
- 2) zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej, polegającej na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uzależnieniem;
- 3) stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie współpracy z różnymi instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków oraz innych używek wśród dzieci i młodzieży;
- 4) zwiększenie liczby programów profilaktycznych w szkołach z uwzględnieniem problemu narkomanii i sposobu zapobiegania temu zjawisku.

§ 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży będzie polegało na:

- 1) organizowaniu i prowadzeniu w szkołach na terenie gminy programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców;

- 2) prowadzeniu konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowym stylu życia, wolnego od narkotyków i innych używek, oraz form aktywnego spędzania wolnego czasu;
- 3) zakupie i upowszechnianiu materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach i innych placówkach oświatowo- wychowawczych;
- 4) organizowaniu i finansowaniu spotkań, szkoleń, prelekcji związanych z narkomanią dla dzieci, młodzieży, nauczycieli, pedagogów, rodziców i członków komisji, policji, pracowników GOPS i innych grup zawodowych;
- 5) organizowaniu i finansowaniu spektakli teatralnych dot. problemu narkomanii.

§ 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii będzie polegało na:

- 1) udzielaniu pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom;
- 2) wspieraniu działalności stowarzyszeń i instytucji oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii;
- 3) prowadzeniu działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych, mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania;
- 4) nawiązaniu współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie rozprowadzania narkotyków wśród dzieci i młodzieży, dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych;
- 5) współpracy ze służbą zdrowia, dotyczącej pomocy merytorycznej dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

§ 5. Preliminarz wydatków przedstawia się następująco: Wydatkowanie środków z działu 851 „Ochrona zdrowia”, rozdziału 85153 – Zwalczanie narkomanii, przy czym przeznaczają się na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii kwotę w wysokości: 10.000,- zł. zgodnie z preliminarzem wydatków wymienionych w poniższej tabeli:

1	Organizowanie i prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych, w tym o charakterze sportowo-rekreacyjnym.	6 000 zł
2	Zakup materiałów profilaktycznych, w szczególności publikacji multimedialnych.	2 000 zł
3	Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od narkotyków poprzez organizowanie form czynnego wypoczynku - konkursy, festyny, wystawy, wycieczki, zawody sportowe	2 000 zł

§ 6. Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy Białe Błota.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r.: Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) podjęcie uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Białe Błota na 2014 rok jest niezbędne w celu realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, które są zadaniami własnymi gminy. Gminny program je uszczegóławia, wskazuje kierunki działań i środki na ich realizację.

Diagnoza stanu problemu narkomanii na terenie Gminy Białe Błota na 2013 rok:

Przeprowadzone badania wykazują, że żaden uczeń szkoły podstawowej nie miał kontaktu z narkotykami. Wśród starszych uczniów, jeden gimnazjalista (2,1%, chłopiec) miał doświadczenia z używaniem substancji psychoaktywnych. W przypadku gimnazjalisty wiek inicjacji narkotykowej wyniósł – 15 lat. Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że zjawisko zażywania narkotyków jest niewielkie wśród badanych uczniów w gminie Białe Błota. Problem używania narkotyków przez młodych ludzi widoczny jest również przy pytaniu o to, ile zna się osób używających substancji odurzających. Poznanie rozpowszechnienia używania substancji w najbliższym otoczeniu pozwala w przybliżeniu oszacować ryzyko sięgania po nie. W szkołach podstawowych 8,7% osób przyznało, że zna, co najmniej jedną osobę używającą narkotyków. W szkołach gimnazjalnych w podobny sposób odpowiedziało 68,7% uczniów. Przedstawione wyniki są nieco wyższe od wyników badań ogólnopolskich. Według badań ESPAD z 2011 roku, 61,7% gimnazjalistów ma wśród swoich przyjaciół osoby, które palą marihuanę lub haszysz, 22,7% gimnazjalistów deklaruje, że ma wśród przyjaciół osoby, które biorą środki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza, 16,2% gimnazjalistów ma wśród przyjaciół osoby, które biorą Ecstasy, zaś 17,5% gimnazjalistów ma wśród przyjaciół osoby używające środków wziewnych. Jeżeli chodzi o dostęp do narkotyków wśród dzieci i młodzieży uczącej się, na poziomie szkoły podstawowej 2,2% uczniów odpowiedziało, że zakup narkotyków byłby dla nich łatwy lub bardzo łatwy. W gimnazjum, 17% uczniów deklaruje, że zakup narkotyków jest bardzo łatwy lub raczej łatwy. Połowa uczniów szkół podstawowych oraz prawie jedna trzecia gimnazjalistów nie posiada wiedzy na ten temat. Dwie trzecie uczniów szkół podstawowych oraz prawie połowa gimnazjalistów deklaruje, że nie posiada wiedzy na temat tego, gdzie można najłatwiej zaopatrzyć się w narkotyki. Uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjaliści najczęściej wskazują na dyskotekę jako miejsce, gdzie łatwo można kupić narkotyki, wynik ten jest zgodny z badaniami ESPAD z 2011 roku. Niepokoi informacja, że dla niektórych badanych uczniów szkół gimnazjalnych miejscem, w którym najłatwiej można kupić narkotyki, jest szkoła. Wynik ten wskazuje na potrzebę zwracania większej uwagi przez nauczycieli oraz innych pracowników na to, co się dzieje w szkole. Jeżeli chodzi o inicjatywę pierwszego kontaktu z narkotykami, jeden uczeń szkoły gimnazjalnej spróbował narkotyków za namową znajomych i zrobił to po raz pierwszy w wolnym czasie, po szkole. Gimnazjalista, który deklarował wcześniej kontakt z narkotykami, deklarował, że używa narkotyków okazjonalnie (kilka razy w roku). Istotną informacją jest rodzaj substancji odurzających, po które sięgają młodzi ludzie oraz częstotliwość używania

tych substancji w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Gimnazjalista, który deklaruwał kontakt z narkotykami, używał 3-5 razy marihuany w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania. Pozytywną informacją uzyskaną podczas badania są deklaracje większości uczniów, że nie sięgnęliby po narkotyki, nawet gdyby zdarzyła się ku temu okazja. W ten sposób odpowiadało 97,8% uczniów szkół podstawowych oraz 86% gimnazjalistów. Informacje te mogą świadczyć o dużej świadomości związanej ze szkodliwością narkotyków oraz konsekwencjami ich zażywania wśród uczniów. Rosnącym problemem, z którym boryka się wiele krajów jest dostępność na rynku produktów nazywanych dopalaczami. Postanowiliśmy zbadać skalę zjawiska stosowania dopalaczy wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Białe Błota. Żaden badany uczeń szkoły podstawowej nie odpowiedział twierdząco na pytanie o używanie dopalaczy. Doświadczenia z używaniem dopalaczy miało natomiast dwóch gimnazjalistów (4,2%, dziewczyna i chłopiec). Średnia wieku gimnazjalistów którzy sięgnęli po dopalacze wyniosła 15 lat. Zaledwie 2,2% uczniów szkół podstawowych i 6,5% gimnazjalistów przyznało, że użyliby dopalaczy, gdyby mieli okazję. Kolejne pytanie dotyczyło dostępności dopalaczy wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie Białe Błota. Ponad połowa uczniów szkół podstawowych nie posiada wiedzy na temat dostępności tych substancji w najbliższej okolicy. Dla 20% badanych z tej grupy wiekowej zakup dopalaczy jest bardzo trudny lub raczej trudny, zaś 6,7% badanych deklaruje, że jest to raczej łatwe lub bardzo łatwe zadanie. Wśród gimnazjalistów wyniki rozkładają się następująco: ponad jedna trzecia gimnazjalistów nie posiada wiedzy na ten temat; dla kolejnych 12,8% badanych gimnazjalistów zakup dopalaczy oceniany jest jako bardzo trudny lub raczej trudny, zaś 29,8% gimnazjalistów ocenia to zadanie jako raczej łatwe bądź bardzo łatwe. Badani uczniowie oceniają zakup dopalaczy jako znacznie trudniejszy niż młodzi uczestnicy badania ESPAD z 2011 roku, w którym 40,5% gimnazjalistów oceniło dopalacze jako raczej łatwo lub bardzo łatwo dostępne. Zapytaliśmy uczniów o przebywanie pod wpływem substancji psychoaktywnych (alkoholu, dopalaczy, narkotyków) na terenie szkoły. Zaledwie 2,2% uczniów szkół podstawowych odpowiedziało twierdząco na to pytanie. Żaden badany gimnazjalista nie odpowiedział twierdząco na to pytanie. Uczniowie zostali również poproszeni o ocenę tego, jak bardzo ludzie ryzykują, że sobie zaszkodzą, kiedy używają narkotyków. Większość uczniów, podobnie jak w badaniach ogólnopolskich, dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Prawie trzy czwarte uczniów szkół podstawowych oraz ponad połowa gimnazjalistów deklaruje, że używanie narkotyków jest związane z dużym ryzykiem, a 17,4% uczniów szkoły podstawowej oraz 17,4% gimnazjalistów nie posiada wiedzy na ten temat. Należy podkreślić, że stosunkowo niewielki odsetek badanych uczniów z obu grup wiekowych ocenia poziom ryzyka jako mały. Większość uczniów szkół podstawowych (73,3%) oraz gimnazjalistów (69,6%) deklaruje, że ich opiekunowie rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania narkotyków. 54,5% uczniów szkół podstawowych oraz 88,6% gimnazjalistów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol). Uczniowie zostali również poproszeni o ocenę wiedzy i postaw swoich rodziców wobec narkotyków. W przeważającej części gimnazjaliści ocenili wiedzę swoich rodziców o narkotykach jako średnią, odpowiedziało w ten sposób 60% uczniów. Jedna czwarta

uczniów szkół podstawowych oceniła wiedzę rodziców jako średnią, 11,1% uczniów z tej grupy wiekowej deklarowało, że rodzice nie posiadają żadnej wiedzy na temat narkotyków. Nieco mniej niż połowa uczniów szkół podstawowych nie posiadała wiedzy na ten temat. W przypadku pytania o reakcję rodziców na używanie narkotyków przez własne dzieci, większość uczniów wskazywała odpowiedzi sugerujące aktywną postawę krytyczną wobec takiego faktu i próbę znalezienia rozwiązania. Stosunkowo niewielki odsetek młodych ludzi był przekonany, że ich rodzice łatwo pogodziliby się z takim faktem lub nic by nie zrobili w takiej sytuacji. Dyrektorzy szkół na bieżąco prowadzą wywiady wśród dzieci i młodzieży, dotyczące uzależnień, w tym i narkomanii. Wyniki nie są niepokojące, kontakty uczniów z narkotykami są niewielkie i nie wychodzą poza fazę eksperymentowania. Dyrektorzy i nauczyciele nie zauważyli, by w szkołach były problemy z narkotykami na szeroką skalę, ale są świadomi, że zjawisko to jest coraz bardziej powszechne i w każdej chwili może dotknąć uczącą się młodzież. W związku z tym istnieje potrzeba pogłębiania wiedzy i umiejętności w zakresie radzenia sobie z tym problemem. Niezbędne są szkolenia dla rodziców i uczniów, ponieważ narkotyki występują w różnych formach i postaciach. Z danych przekazanych przez Policję wynika, że na terenie Gminy zjawisko narkomanii nie występuje na dużą skalę. Policjanci z Posterunku w Białych Błotach, jak również i Komisariatu Policji Bydgoszcz – Błonie w okresie ostatnich czterech lat nie prowadzili postępowań przygotowawczych przeciwko osobom trudniącym się dystrybucją narkotyków w Gminie Białe Błota. Na terenie Gminy mieszka 7 osób leczących się z uzależnienia od narkotyków. Z zebranych danych wynika, że wskazana w Gminie Białe Błota jest profilaktyka pierwszo i drugorzędna. Profilaktyka pierwszorzędna ma na celu zmniejszanie zainteresowania dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi oraz podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii. Profilaktyka drugorzędna – to realizacja programów wczesnej interwencji oraz tworzenie wobec subkultury narkomańskiej, atrakcyjnych alternatyw kulturalnych poprzez angażowanie dzieci i młodzieży w działalność twórczą, społeczną i sportową. Głównym kierunkiem działań Gminy Białe Błota na polu przeciwdziałania narkomanii jest edukacja dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń wpływających z zażywania narkotyków. Zadania te będą kontynuowane w 2014 r.